

wyjechał do Goi, gdzie uczył się języka chiń. i przygotował się do misji; 1658 dotarł do Makau i 1659 złożył tu profesję zak.; nast. pracował w Hangczou, Zhejiang, Szanghaju i Soczou (1660), gł. wśród chrzesc. żołnierzy, 1662 na wyspie Chongming, a 1663 w Changzhou; uwięziony 1664 i wypędzony 1665 na mocy edyktu ces., przebywał w Kantonie, a od 1671 w Jiangsu, wszędzie pozyskując chrześcijan. W więzieniu napisał relację o stanie Chin *Relaçam de estado politico e espirital do imperio da China* (Li 1672) oraz ich zarys hist. *Historia Tartaro-sinica nova* (Lv 1673); opracował również krótki katechizm chiń. *Cheng kiao iao li* (znane wyd. Tsa-ka-wei 1866); o kilku książkach i rękopisach chiń. (modlitwy i pieśni) wiadomo z późniejszych przekazów; z Ph. Couplettem i in. misjonarzami miał brać udział w tłum. dzieł Konfucjusza.

Sommervogel VII 230-231, X 1823; H. Bosmans, *Lettres inédites de François de R.*, *Analecetes pour servir à l'histoire ecclésiastique de la Belgique* 39(1913) 21-54; N. Kowalski, *ECat X 1409*; J. Dehergne, *Répertoire des jésuites de Chine de 1552 à 1800*, R 1973, 232-233; P. Duclos, *Catholicisme XIII 158-159*; J.W. Witek, *DHCJ 3422*.

Ludwik Grzebień

ROUMANILLE JOSEPH, ur. 8 VIII 1818 w Saint-Rémy-de-Provence (dep. Bouches-du-Rhône), zm. 24 V 1891 w Awinionie, poeta i prozaik.

Zadebiutował zbiorem wierszy w języku prowansalskim *Li margaredito* (Av 1847); po rewolucji 1848 współpracował z awiniońskim dziennikiem „La Commune”, w którym publikował pamflety świadczące o jego wybitnym talencie prozatora i polemisty; działał również w stowarzyszeniu charytatywnym Société de la Foi. R. jako propagator idei odrodzenia kultury i języka prowansalskiego poświęcił wiele artykułów utworom młodych poetów tworzących w tym języku, a także przyczynił się do wydania antologii tych utworów w zbiorze *Li prouvençalo* (Av 1852); był również współorganizatorem 2 kongresów poetów oksytańskich – w Arles (1852) i Aix-en-Provence (1853); z F. Mistralem zainicjował reformę ortografii języka prowansalskiego, której wynikiem było ujednoczenie pisowni; 1854 z 6 in. poetami założył grupę lit. Félibrige; od 1858 wydawał almanach *Armana prouvençau*, prezentujący twórczość członków tej grupy; 1884 objął funkcję jej przewodniczącego (*capoulié*).

R. jest autorem poematu heroikomicznego *La campano mountado* (Av 1857), tomików wierszy *Li sounjarello* (Av 1852) i *Lis oubreto en vers* (Av 1862), zbioru pamfletów polit. i studiów obyczajowych *Lis oubreto en prose* (Av 1860), *Lis entarrochin* (Av 1863, satyra na cywilne pogrzeby), dialogu polit. *Fau i'ana* (Av 1877); do ważniejszych dzieł R. należą również *Li conte prouvençau e li cascareto* (Av 1883), w których dał się poznać jako niezrównany gawędziarz i kat. realista.

Dzieła R., uważanego za twórcę współczesnej prozy prowansalskiej, przeniknięte są głębokimi uczuciami rel., miłością rodziny, umiłowaniem prostoty i powinnością umoralniania ludu; stanowią dokument języka i obyczajów rodzinnego regionu.

J. Mouné, *Joseph R.*, P 1894; G. Jourdanne, *Histoire du félibrige*, Av 1897; E.G. Ripert, *Joseph R., polémiste catholique*, P 1948.

Edyta Kociubińska

ROURKELA, diecezja w środk.-wsch. Indiach (stan Orissa) eryg. 4 VII 1979 przez pap. Jana Pawła II konstytucją apost. *Cum cordi* (AAS 71(1979) 971-972) z części diec. Sambalpur jako sufr. Katak-Bhubaneśwar; posługę na terytorium obecnej R. rozpoczęli 1908 jezuici z Belgii; 1948 R. powierzono werbistom; zajmuje 9675 km² i liczy 1,8 mln mieszk., w tym 237 020 katolików, 40 parafii, 74 księży diec. i 79 zak., 160 zakonników oraz 354 siostry.

J. Thekkedath, *History of Christianity in India II*, Bangalore 1984, 2001; F. Correa, *Mother Church in Mother India. Growth of the Catholic Church in India*, Mumbai 2008; AnPont 2011.

Stanisław Wargacki

ROUSE RUTH, ur. 17 IX 1872 w Londynie, zm. 29 IX 1956 tamże, anglik. działaczka ekum., historyk.

Wychowała się w pobożnej rodzinie o tendencjach ewangelikalnych; uczyła się w Girton College na uniw. w Cambridge; podczas studiów należała do wolontariuszy misji zagr.; 1895 wydawała czasopismo „The Student Volunteer”, nast. wyjechała do Stanów Zjedn. i działała w ruchach na rzecz równoprawnienia kobiet; 1899-1901 prowadziła działalność mis. w Indiach; ze względu na stan zdrowia powróciła do Anglii, gdzie zajmowała się sprawami kobiet z ramienia World Student Christian Federation; promowała rolę kobiety w Kościele i społeczeństwie; pracowała na rzecz pokoju i porozumienia, szczeg. wśród tzw. młodych krajów powstałych po I wojnie świat.; po klęsce Rzeszy Niem. utworzyła European Student Relief; przez wiele lat była członkiem Young Women's Christian Association; 1906-46 należała do jej komitetu wykonawczego, a podczas II wojny świat. – jego przew.; była pierwszą asystentką J. → Motta; została przew. Rady Mis. w Zgromadzeniu Nar. Church of England; swoim życiem i działalnością przyczyniła się do rozwoju ekumenizmu i popularyzacji ruchu ekum.; brała udział w wielu inicjatywach ekum. i → Amsterdamskim Zgromadzeniu Ogólnym.

R. jest autorką książki o historii ruchu ekum. *A History of the Ecumenical Movement* (I-III, Lo 1954, G 2004; tomy II-III z S.Ch. → Neillem), a także pism dotyczących historii studentckiego ruchu eur. – *Rebuilding Europe. The Student Chapter in Post-War Reconstruction* (Lo 1925) i świat.: *Christ and the Student World. A Review of the World's Student Christian Federation, 1920-21* (Lo 1922), *The Federation in the World War 1914-18. A First Draft of Some Chapters of a History of the Federation* (G 1940), *The World's Student Christian Federation. A History of the First Thirty Years* (Lo 1948) oraz dziejach misji chrzesc. *God Has a Purpose. An Outline of the History of Missions and of Missionary Method* (Lo 1935).

J. Bosch Navarro, *Diccionario de ecumenismo*, Navarra 1998 (*Ekumenizm. Mały słownik*, Wwa 2007, 272-273); R. Franzén, *Ruth R. Among Students. Global, Missiological and Ecumenical Perspectives*, Up 2008; EKLn V 523.

Stanisław Józef Koza

ROUSSEAU JEAN JACQUES, ur. 28 VI 1712 w Genewie, zm. 2 VII 1778 w Ermenoville (dep. Oise), pisarz, filozof.

1. Życie i działalność – Wcześnie osierocony, od 1722 był wychowywany poza rodziną; 1728 przeszedł na katolicyzm i opuścił Genewę; wędrując po Włoszech i Francji, nabywał samodzielnie wiedzę z filozofii, historii, literatury, ekonomii, matematyki i przyrodznawstwa; 1742 osiadł w Paryżu i nawiązał współpracę z → *Wielką encyklopedią francuską*; uczestnicząc w konkursach Académie de Dijon, opublikował *Discours sur les sciences et les arts sur la question proposée par l'Académie de Dijon* (G 1751; *Trzy rozprawy z filozofii społecznej*, Wwa 1956) oraz *Discours sur l'origine et les fondements de l'inégalité parmi les hommes* (A 1755, P 1992; *Wielka rozprawa o nierówności stanów pomiędzy ludźmi*, Wwa 1819); 1754 wyjechał do Genewy, gdzie na nowo przyjął protestantyzm; po powrocie do Francji, mieszkając u księcia Ch.F. de Luxembourg 1758-62, napisał *Emile ou de l'éducation* (I-IV, A 1762, P 2000; *Emil, czyli o wychowaniu* I-II, Kr 1930-33, Wr 1955), *Julie ou la Nouvelle Héloïse* (A 1761, P 1991; *Nowa Heloiza*, Wr 1962, 1997) i *Du contrat social ou principes du droit politique* (A 1762, P 2003; *Umowa społeczna*, Kr 1918, Kęty 2002³); *Emile* wzbudził opinię publ. Genewy i Paryża, nakazano tam spalić ostatnie dzieła i aresztować autora; 1766-67 na zaproszenie D. → Hume'a przebywał w Anglii, gdzie napisał część swoich *Les confessions*; po powrocie do Francji, używając fałszywego nazwiska, ukrywał się, korzystając z gościnności zaprzyjaźnionych arystokratów; 1770 ukończył *Les confessions* (I-IV, G 1782-89, P 2006; *Wyznania* I-II, Wwa 1956, Kr 2003), których publ. czytanie 1771 zostało zabronione przez policję; odpowiadając na prośbę przedstawiciela konfederatów barskich M. Wielohorskiego, napisał *Considérations sur le gouvernement de Pologne et sur sa réformation projetée*